

Volum coordonat de
Dan Lungu
Amelia Gheorghita

CARTEA COPILĂRIILOR

POLIROM
2016

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Strada cu podul de lemn (<i>Anita Aldea</i>)	7
Izvorul cu apă vie (<i>Petruș Andrei</i>)	12
Lupul din dumbrava mea (<i>Ștefania Bătrînca</i>)	15
Cu căpșorul pe butuc: amintiri din copilărie (<i>Florin Bican</i>)	18
A mintj, a povesti (<i>Diana Bobică</i>)	22
Tovarășa bătea (<i>Ioana Bot</i>)	27
Revoluție și portocale (<i>Călin Ciobotari</i>)	36
Băcii (<i>Julian Ciocan</i>)	40
Bunica cea rea (<i>Erika Ciuică</i>)	48
Portret de copilărie (<i>Mariana Codruț</i>)	52
Betivance (<i>Georgi Cristu</i>)	57
Filmul (<i>David Croitor</i>)	61
Blocaj renal (<i>Louise Delmont</i>)	72
Copilăria, frumusețea vieții! (<i>Gelu Dragoș</i>)	75
Argentina, ai grijă, dragă, să nu calci pe Cehov! (<i>Roxana Dumitracbe</i>)	79
La cules de fluturi din piersic (<i>Ana Eremia</i>)	84
Un brad frumos (<i>Bogdan Geandă</i>)	86
Poveste cu o Dacie 1300 (<i>Doina Gecse-Borgovan</i>)	90
Distracții copilărești în comunism (<i>Anca Goja</i>)	93
Armată de-o vară (<i>Giorgia Harasim</i>)	98
În crucea drumului (<i>Cristina Hermeziu</i>)	103
Smoala (<i>Tincuța Horonceanu Bernevic</i>)	107

Circul (<i>Marian Illea</i>)	111
Vacanță fără sfârșit (<i>Viorel Ilișoi</i>)	119
Amintiri (<i>Oana Illoae</i>)	125
Misterul mașinușelor chinezești (<i>Florin Irimia</i>)	127
Mărgelele copilăriei (<i>Simina Lazăr</i>)	134
De prin ani adunate (<i>Rafila Maniu</i>)	139
Priviri speriate la Revoluție (<i>Ioana Matfeev</i>)	145
Al șaptelea cer (<i>Carmen Măcelaru</i>)	149
Amintiri din școala generală (<i>Ciprian Măceșaru</i>)	156
Lapta (<i>Victor Miron</i>)	162
Strada fără oprire (<i>Bogdan Munteanu</i>)	169
O vizită la Grădina Mitologică (<i>Bogdan Mureșanu</i>)	176
Jocuri de priveghi (<i>Cristian Negrii</i>)	185
Olia sau frământările revoluției hormonale (<i>Petru Negură</i>)	189
Spargerea de la grădiniță (<i>Lucian Parfene</i>)	200
Mărturisirile Marelui-Mic Prinț (<i>Claudia Partole</i>)	204
Ziua copilului, acum mai bine de 50 de ani (<i>Monica Patriciu</i>)	210
Citiți-l pe Mark Twain! (<i>Gheorghe C. Patza</i>)	215
Diminețile unei adolescente (<i>Agatba Ioana Păltinel</i>)	219
La stropit via (<i>Radu Părpăușă</i>)	223
Prima zi de marti sau La mulți ani, tată! (<i>Cezar Părlog</i>)	231
Restul (<i>Mihaila Perciun</i>)	235
Motocicleta (<i>Maria Pilchin</i>)	241
A fost și-n Onești (<i>Constantin Piștea</i>)	245
Primăvara celor o sută de capete tăiate (<i>Nicolae Popa</i>)	249
Copilăria, amintiri de neuitat! (<i>Violeta Radu</i>)	252
Jocuri, poturi și focuri (<i>Adrian G. Romila</i>)	255
Prima dragoste – muntele (<i>Sebastian Salmanis</i>)	261
Alex și Grivei (<i>Iulian Sîrbu</i>)	266
Bărbați adevărați (<i>Florin Sorescu</i>)	268
Cu colinda (<i>Ana-Luana Stoicea-Deram</i>)	271

Chestiuni milițienești (<i>Cătălin-Mihai Ștefan</i>)	276
Difuzorul (<i>Maria Tîrenescu</i>)	278
La cireșe (<i>Gabriel Todică</i>)	282
Marenuca și televizorul (<i>Ana Maria Tomaziu</i>)	288
Întâmplări pe strada Speranței (<i>Ana Trestieni</i>)	294
Decădere, înălțarea și iar decădere lui Moș Gerilă... (<i>Mădălin Tărănu</i>)	299
Fotoaparatul (poVeste) (<i>Mihail Vakulovski</i>)	303
Prima dragoste (<i>Ania Vilal</i>)	311

Mărgelele copilăriei

Simina Lazăr

Trenul înaintează agale, tăindu-și drum prin noaptea mătăsoasă de vară. Agale, ca pe vremea mea! Tunelul de la Bârnova îmi anunță apropierea de Iași. Șeful de gară e la datorie. Șuieratul trenului despică liniștea împrejurimilor.

Din ce în ce mai multe lumini scăpesc în noapte.

Nicolina! Trenul găfăie un moment ca un cal nărăvaș ținut în ham.

Și iată în sfârșit Iașul! Recunosc gara; mi se pare că nu s-a schimbat foarte mult. Văd oameni care traversează peste linii aşa cum se traversa pe vremea mea. Nu am mai văzut de mult asta. Oare aici tot nu s-au făcut pasaje subterane?

Dar când ies din gară reclama internațională de la McDonald's, simbol de necontestat al mondializării, mă reduce în prezent. Blocuri și lumini noi închid orizontul spre centru. Văzându-mă un pic dezorientată, câteva taxiuri încearcă să-mi anticipateze intențiile...

Existau taxiuri și când am plecat eu din Iași. Doar că atunci când am plecat nu aveam bani de taxi...

Din străfundul memoriei îmi răsar și alte imagini, și mai vechi. Imagini văzute la gară când eram mică: trăsuri cu cai... Da! Pe vremuri existau la Iași trăsuri-taxiuri.

Doamne! Sunt un dinozaur. Am impresia că au trecut milenii de când m-am născut, că vin de pe altă planetă. Oare într-adevăr acest pământ al Iașilor a fost martorul primilor mei pași în viață?

Mă văd într-o fotografie în brațele mamei lângă un cărucior. O fi fost căruciorul meu? Un cărucior ca o ladă albă cu ferestre, cu colțuri rotunjite elegante și care se închide cu un fel de jaluzea. Mama e Tânără și frumoasă, iar eu sunt bosumflată. Fotografia mă arată cu obrajii bucălați; se pare că mâncam bine. Mi s-a spus că tata stătea mereu la coadă ca să-mi cumpere biscuiți. Nu se dădea decât un sfert de kilogram de biscuiți de persoană. Ca să-mi cumpere un kilogram, stătea la coadă de patru ori. Ce vremuri! Cică m-am născut cu căță pe cap și că asta ar însemna noroc.

Dar oare sub care stea m-oi fi născut? și care stea o fi schimbat apoi cursul vieții mele?

Fărâme de amintiri îmi apar înaintea ochilor ca mărgelele înșirate pe o ață.

Cling! Cliing! Cliing! Fiecare mărgică are sunetul ei. Fiecare are culoarea ei. și fiecare are chiar și mirosul ei – o aromă de „altădată” care mă amește, amestecând amintirile adevărate cu amintirile reconstruite din povestirile auzite mai târziu!

*

Mă întorc de la grădiniță cu lacrimi în ochi.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă mama.

Printre sughișuri, îi răspund:

— A murit marele nostru conducător Stalin.

Tata se uită lung la mama și mama se uită lung la tata.

Mi se pare că ceva nu e în regulă. Oare ce?

Părinții mei nu plâng. Am impresia că ei sunt chiar veseli.

*

Caisul din față are crengile aplicate de greutate. Mamei îi e teamă că se vor rupe. Caisele sunt moi și dulci. Mâinile îmi sunt lipicioase; mi le șterg pe rochiță. Mama a făcut o multime de borcane de dulceață.

Sub cais s-a aşternut un covor de fructe zemoase. Muștele și albinele dănuiesc îmbătățe de miroslu acrișor care se degajă. Doamna Șchiopu vine să culeagă caisele de pe jos ca să le dea la porci.

*

E după-amiază. Mama m-a așezat în pat, dar eu aş prefera să mă joc în curte. Vine tata și îmi povestește despre indieni care meditează și ajung la o stare de ataraxie. Se aşază și el în pat pe spate și-mi spune:

— Hai să respirăm ca indienii!

Respiră adânc, adânc de câteva ori. Eu nu înțeleg ce înseamnă ataraxie, dar respir și eu la fel. Somnul mă învăluie tiptil.

*

Am o tricicletă! Tata mi-a adus o tricicletă. și Cecilia a primit o tricicletă de la tatăl ei. Ne-am așezat cu tricicletele una lângă alta și tatăl Ceciliei ne face o poză.

Sunt foarte încântată de cadou. Aş vrea să mă culc cu tricicleta în pat.

*

Am auzit că ni se va lua grădina și se va construi aici un bloc. Au și început lucrările. Azi gardul de fier dinspre stradă a fost tăiat și un camion a adus nisip pe care l-a des cărcat în grădina dinspre stradă a doamnei Corduneanu. Au stricat și tufa de iasomie care e lângă gard.

Toți vecinii sunt în curte și se sfătuiesc. E disperare mare, mare, mare!

*

Grădina noastră a fost salvată; nu se mai construiește niciun bloc aici. Domnul Corduneanu are relații sus-puse.

A intervenit la partid și lucrările au fost stopate. Gardul dinspre stradă a fost oarecum reparat; muncitorii l-au legat cu sărmă acolo unde îl tăiaseră. Lângă brad a rămas acum o movilă de nisip, unde noi ne jucăm cu găletușele.

*

Am fost cu tata la film. Era ceva trist, foarte trist. La urmă, omul din film murea. Am început să plâng. Tata mă încurajează.

— Nu, n-a murit. Actorul s-a prefăcut doar că a murit, a jucat teatru. Apoi a luat bani buni și a mers la casa lui.

*

Îmi place la școală. Pe peretele clasei este o tablă neagră unde doamna Hamciuc scrie cu creta literele alfabetului. Am avut noroc că sunt în clasa ei. Cred că e cea mai bună învățătoare din școală.

Suntem aşezăți în bănci cu pupitru care au un loc unde se pune călimara. Încercăm să caligrafiem frumos literele și nimeni nu crâcnește.

Doamna Hamciuc ne supraveghează de la catedră. Cei care nu sunt cuminți riscă să fie pedepsiți să stea la colț cu mâinile în sus. Sau trebuie să țină palma întinsă ca să le dea doamna cu linia peste degete.

La ora 10 vine în curtea școlii un vânzător cu un coș de covrigi. Din când în când, mama îmi dă bani ca să-mi iau și eu un covrig. Dar de obicei toți copiii își aduc ceva de mâncare de acasă. Gabi, una din colege, își aduce pâine cu untură sau pâine cu magiun. Mama îmi dă și mie întotdeauna câte ceva: pâine cu brânză, cu marmeladă sau cu ce are.

*

Câteodată, eu și mama mergem la Târgu Cucului și atunci luăm și noi tramvaiul. E un tramvai foarte mic și

vechi; trebuie să aibă vreo sută de ani. Vatmanul stă în picioare în față și taxatoarea are un loc la coada vagonului. Vagonul are două capete; când ajunge la terminus, coada devine cap și vatmanul și taxatoarea își schimbă locurile. Câteodată, când sunt probleme, pasagerii ajută la condus, ținând o rangă de fier care merge printr-o gaură din podea sub tramvai. Oare ranga face să stea drept roata?

Strada Sărăriei nu e foarte lată. Nu începe pe ea decât o singură linie pe care circulă două vagoane în sensuri opuse. Un vagon merge spre Târgu Cucului și altul spre celălalt capăt, spre Copou. Mai sus de noi este o porțiune cu două linii unde cele două vagoane se pot întâlni. Dacă unul nu a ajuns încă acolo, e obligatoriu ca celălalt să-l aștepte.

*

Gata! Ne-am despărțit de doamna Hamciuc. Sună în clasa a V-a și acum avem un profesor diferit la fiecare materie.

Facem și limbi străine: rusă și franceză. La rusă o avem pe doamna Șciurievici, care e și diriginta noastră. Vorbește românește cu un accent cântat, de parcă ar avea miere în gură. Dar nu este foarte severă și ne înțelegem destul de bine cu ea.

La franceză îl avem pe domnul Măcăreanu. Este un pic scund, cam bondocel și îmbrăcat elegant. Are un mers țopăit, de parcă picioarele i-ar fi pe arcuri. Intră în clasă ca o minge săltăreață ca să ne facă „mac-mac” pe franțuzește. Agață de tablă o hartă a Parisului, ne arată monumentele de acolo și, mai în joacă, mai în serios, ne învață cântecele și poezii franțuzești. El a fost în vizită la Paris și ne povestește o mulțime de lucruri de acolo, aşa încât avem impresia că ne plimbăm și noi pe lângă Notre-Dame.

De prin ani adunate

Rafila Maniu

Andrei avea 12 ani. După una din excursiile școlare, îmi povestea despre cele văzute. Nu mă săturam ascultându-l.

— Știi multe pentru vârsta ta, dar să-ți spun și eu cât am umblat când eram ca tine!

— Ai călătorit mult?

— Până la Vințul de Jos, șapte kilometri. Cu Buna, cu trenul...

Râde:

— O, mamă-mare, mamă-mare! Asta-i tot?

Asta a fost tot. Până la 17 ani n-am mers mai departe de satul bunicilor. Spre sfârșitul clasei a X-a s-a organizat pentru noi prima ieșire mare. Tovarășa dirigintă s-a oferit să achite în locul meu cheltuielile: „Mi-ai spus că n-ai bani, dar nu te pot lăsa tocmai pe tine să nu mergi în excursie...“.

Licean în clasă terminală, medaliat cu bronz la Olimpiada Internațională de Limba Germană, nepotul meu mă mai roagă și acum uneori să-i povestesc câte ceva din copilăria mea. O rechem prin ani și, dac-ar veni,

Cred c-am s-o recunosc: cosițe scurte,
ciorapi trei-sferturi, fustă bleumarin,
breton cu un cărlionț rebel pe frunte,
cărțile-ntr-un ghiozdan de vinilin...